

УДК 811.11'81'255

СПЕЦИФІКА ПЕРЕКЛАДУ ЕМОТИВНИХ КОНСТРУКЦІЙ НА ПОЗНАЧЕННЯ НЕВДОВОЛЕННЯ (НА МАТЕРІАЛІ АНГЛОМОВНОЇ ХУДОЖНЬОЇ ПРОЗИ)

Тараненко Л.І., Горбачук О.І.

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Статтю присвячено дослідженню особливостей мовного вираження невдоволення в англійському діалогічному мовленні на матеріалі художніх творів, а також установленню закономірностей їхнього перекладу на українську мову. Розглянуто специфіку та інвентар емотивних конструкцій на позначення невдоволення, а саме: еліпси підмета, дієслова-зв'язки, присудка, підмета і допоміжного дієслова; експліцитні та імпліцитні повтори; номінативні й односкладні речення, вживання вигуків і сленгізмів, на основі яких за результатами виконання перекладацького аналізу встановлено характерні для них перекладацькі трансформації.

Ключові слова: емотивність, невдоволення, емотивні конструкції, мовні засоби, перекладацькі трансформації.

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку лінгвістики підвищеним є інтерес науковців до вивчення закономірностей і механізмів відображення емоцій і почуттів у мові й мовленні (А. А. Калита, В. І. Шаховський, D. Bolinger та ін.). Починаючи з кінця ХХ ст., дослідження різноаспектних питань відтворення в перекладі емоційного мовлення входять і до кола інтересів перекладознавства. Це цілком природно, адже невинне розширення наукових та культурних контактів з представниками англомовних країн вимагає адекватного перекладу різних типів і видів емоційних висловлень, властивих відповідній англомовній культурі.

Тому метою цієї статті є встановлення способів перекладу на українську мову англомовних емотивних конструкцій на позначення невдоволення як часто вживаного емоційно насиченого різновиду висловлень, реалізованих у діалогічному мовленні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На теперішній час у галузі перекладознавства особлива увага приділяється розробці теоретичних положень перекладу текстів художньої літератури, які дослідники традиційно розглядають як упорядковані й організовані зразки живого мовлення. Зокрема, за результатами наявних напрацювань узагальнено специфіку відтворення в перекладі емоційно-естетичного впливу твору на читача, авторського світобачення, образів тощо (див., напр., праці В. В. Коптілова [7, с. 23], А. В. Федорова [12, с. 28], В. М. Комісарова [6, с. 27], Я. І. Рецкера [9, с. 14], Р. П. Зорівчак [5, с. 15] та ін.). Водночас у наведених дослідженнях не розкрито питання закономірностей перекладу на українську мову мовних засобів вираження невдоволення.

Виклад основного матеріалу. Під час розгляду цього питання ми спиралися на визначення невдоволення як емоційного висловлення, що виражає певну протидію, орієнтовану на зміну існуючого стану речей, яка актуалізується, здебільшого, в емоційній формі моральної оцінки індивідом своїх чи чужих вчинків [13, с. 23]. Ми також урахували відоме положення про те, що емотивність як одна з основних категорій художнього тексту, що реалізується в передачі позитивного чи негативного емоційного стану ге-

роїв, потребує ретельного дослідження та опису на кожному з мовних рівнів. Отже, невдоволення як прояв негативної експресивної реакції персонажів, що здійснює вплив на читачів, навіюючи їм певні ідеї [1, с. 11], досягається засобами всіх рівнів мовної системи.

Так, засоби синтаксичного рівня, взаємодія яких характеризується значним потенціалом у вираженні широкої варіативності емоційних відтінків значення, здатні передавати не стільки основний зміст повідомлення, скільки суб'єктивно-оцінне емоційно забарвлене ставлення мовця до предмета думки [1, с. 13]. Синтаксичні або стилістичні фігури збільшують емоційність висловлювання за рахунок незвичайної синтаксичної будови, як-от: різні типи повторів, інверсія, еліпсис, зіставлення протилежностей, риторичні питання тощо [там само, с. 15].

Виконаний нами аналіз ілюстративного матеріалу засвідчив, що в художніх текстах широко використовуються еліптичні речення, особливість яких полягає у пропуску головних чи другорядних членів речення з метою надання висловлюванню вищого ступеня емоційності, динамічності та художньої виразності [14, с. 275], наприклад:

1) *elinc підмета: Aha! Talk about trying to cure warts with spunk – water such a blame fool way as that!* [19, р. 71]. – *Та який же бісів дурень зводить отак бородавки гнилою водою?* [12, с. 72]. У цьому реченні відсутній підмет, що при перекладі компенсовано граматичною заміною. У реченні *Ought to be ashamed of 'imself, unmanly coward* [16]. – *Хоч би постидився, трус нещасний!* [16] пропущено підмет you. Встановлено також, що у поєднанні з лексичним повтором еліпс підмета набуває вищого рівня емоційності: *Hateful, hateful, hateful!* [19, р. 207]. – *Гидкий, гидкий, гидкий хлопчисько!* [12, с. 208], що в перекладі компенсується розширенням.

Хоча опущення підмета притаманне, здебільшого, мовцям низького соціокультурного рівня, це явище також зустрічається і в мовленні представників середнього рівня, наприклад: *«Knew!»*, *shrieked Aunt Petunia suddenly* [23, р. 16]. – *Знали!* – *раптом завищала тітка Петунія* [10, с. 17]. У наступному реченні відсутній підмет *we*, який з легкістю відновлюється

з контексту: *Got to have that ruddy tail removed before he goes to Smeltings* [19, p. 70]. – *Треба ж вирізати того клятого хвоста, поки він не пішов до «Смелтінґсу»!* [10, с. 71], де в перекладі застосовано граматичну заміну неповного речення на безособове;

2) *еліпс дієслова-зв'язки*, прикладом якого може слугувати репліка «*YOU bad!*» and *Huckleberry began to snuffle too* [19, p. 115]. – *Це ти поганий!* – *Гек і собі зашморґав* [12, с. 116], у якій опущено дієслово-зв'язку are складеного іменного присудка. Подібне явище спостерігаємо і в наступному прикладі: *You bad girl, why didn't you come to Sunday-school?* [19, p. 195]. – *Ти чому не була в недільній школі, негідниця?* [12, с. 196]. Як бачимо, опущення дієслова-зв'язки в художніх текстах є частотно вживаним прийомом, який слугує підкресленню неосвіченості героїв і їхнього низького соціокультурного стану;

3) *еліпс присудка*, який особи середнього соціокультурного рівня використовують з метою економії мовних засобів у діалогічному мовленні, що українською передається дослівним перекладом: «*Now what?*» said Aunt Petunia, looking furiously at Harry [20, p. 16]. – *І що тепер?* – *люто подивилася на Гаррі тітка Петунія* [10, с. 17];

4) *еліпс підмета і допоміжного дієслова*, який у формі риторичного запитання передає середній або високий ступінь невдоволення-роздратування мовця, наприклад: *Wonder what's wrong with his leg?* [20, p. 144] – *Цікаво, що в нього з ногою?* [10, p. 145]. У цьому випадку перекладач використав прийом граматичної заміни неповного речення на безособове.

Виконаний аналіз дозволяє зробити узагальнення, що при вираженні невдоволення найчастотнішими еліпсами є підмет і дієслово-зв'язка, які характерні, здебільшого, для мовлення представників низького соціокультурного рівня та слугують для передачі середнього рівня емоційно-прагматичного потенціалу висловлювання. У перекладі еліпсів на українську мову домінує прийом граматичної заміни.

Іншим засобом, здатним відображати емоційно-оцінне ставлення адресанта до того, що повідомляється, є **повтор**, який традиційно розуміють як експліцитне чи імпліцитне повторення елементів лексичного значення та семантико-структурних компонентів синтаксичних конструкцій. Аналізом ілюстративного матеріалу встановлено, що під час вираження невдоволення різні види повторів передають його комплекси: невдоволення-розчарування, невдоволення-тривоги, невдоволення-занепокоєння, невдоволення-злість, невдоволення-обурення, невдоволення-роздратування, невдоволення-страх, невдоволення-відмову, невдоволення-розпач, невдоволення-наказ, невдоволення-жаль, невдоволення-огиду тощо, виконуючи тим самим емотивно-експресивну функцію [1, с. 16], наприклад:

1) *послідовний повтор*, тобто послідовне повторення певної лексеми у реченні: *Oh, LORDY, lordy, lordy, I wish I only had half your chance* [20, p. 115]. – *Ой боженьку мій, боже, мені б бути хоч наполовину таким, як ти!* [12, с. 116], що підсилює значення повторюваного компонента, узагальнюючи думку персонажа у логічному та емоційному плані. При перекладі використа-

но лексичну заміну шляхом пестливого суфікса *-еньк-*. Іншим прикладом вживання повтору при вираженні невдоволення-страху може слугувати висловлювання «*Stop!*» *murmured Dorian Gray, «stop!*» [20, p. 30] – *Годі-бо! Годі!* – *затинаючись, пробелькотів Доріан Грей...* [3, с. 31], де перекладач застосував компенсацію;

2) *кільцевий повтор*, при якому повторювана одиниця знаходиться і на початку, і в кінці уривка, утворюючи своєрідну рамку: *Look, Nicky, look!* [23, p. 115] – *Гляди, Геку, гляди!* [12, с. 116], де застосовано дослівний переклад;

3) *лексичний повтор*, тобто повторення слова, словосполучення або речення без зміни їх структури та компонентного складу в одному висловлюванні та в більших комунікативних одиницях, що охоплюють низку висловлювань: «*Batty!*» said Edmund, tapping his head. «*Quite batty*» [22, p. 10]. – *Здуріла!* – *сказав Едмунд і постукав пальцем собі по чолі.* – *Геть здуріла* [12, с. 11], де використано перекладацьку трансформацію граматичної заміни прикметника на дієприкметник.

Яскравим прикладом лексичного повтору слугує повтор особового займенника *I*: *I think that is rather mean of you, Ernest, I must say* [22, p. 6]. – *Це начебто не дуже порядно з твого боку, Ернесте* [2, с. 7], де за перекладацьку трансформацію взято антонімічний переклад. Аналогічним випадком є «*I don't like that explanation, Harry*», he rejoined, «*but I am glad you don't think I am heartless. I am nothing of the kind. I know I am not*» [22, p. 127]. – *Мені не до вподоби ваше пояснення, Гаррі, та все ж приємно, що ви не вважаєте, ніби я й справді без серця. Я й сам знаю, що я не такий* [10, с. 128]. У цьому прикладі повторення *I* сигналізує про емоційне напруження персонажа та його невдоволення-роздратування, що в перекладі передано шляхом об'єднання речень та граматичною заміною.

Наведені випадки лексичних повторів належать до експліцитного типу повторів, що передбачає використання слів з тотожним змістом, але різною формою [14, с. 229]. До імпліцитних повторів відносять, як правило, вживання синонімічних та антонімічних лексичних одиниць:

1) *синонімічний повтор*, який дозволяє персонажу художнього твору більш повно висловити свої думки й переживання, передаючи одночасно і їхнє емоційно-оцінне значення, а також урізноманітнити й індивідуалізувати своє мовлення, наприклад: *Go away and leave me alone, can't you!* [22, p. 199] – *Дай ти мені спокій, не ходи за мною!* [12, с. 200]. Тут у ролі перекладацької трансформації використано лексичну заміну та опущення;

2) *антонімічний повтор*, який базується на застосуванні хоча й протилежних, але взаємопов'язаних значень лексичних одиниць. Для відтворення цього явища в українській мові вживається антонімічний переклад.

Таким чином, можна зробити узагальнення, що найчастішими повторами, вживаними мовцем при вираженні свого невдоволення, є послідовний і лексичний. Перекладацькими трансформаціями, які при цьому застосовуються, є граматична й лексична заміни та подекуди антонімічний переклад.

Крім вище зазначених синтаксичних засобів, актуалізованих у мовленні персонажів під час

прояву їхнього невдоволення, нами було зареєстровано і значну кількість **номінативних речень** – односкладних речень з головним членом-підметом, вираженим іменником у називному відмінку [14, с. 312]. Цей тип синтаксичних конструкцій використовується представниками всіх соціокультурних рівнів, позначаючи, здебільшого, невдоволення-роздратування: *The nerve of him!* [22, р. 2] – *Що за телепень!* [10, с. 3] з аналогізацією в українському перекладі, або *«Funny stuff on the news», Mr. Dursley tumbled...* [23, р. 5] – *Та якісь дивні новини, – промиграв містер Дурслі...* [10, с. 6] з лексичною заміною. Невдоволення-злість виражено у репліці *«All right, thirty-seven then», said Dudley, going red in the face* [23, р. 33]. – *Ну, добре, тридцять сім, – налився кров'ю Дадлі* [11, с. 34] з компенсацією в українському перекладі.

Іншими прикладами актуалізації номінативних речень можуть слугувати такі: *No damn letters today* [23, р. 7]. – *Не буде тих клятих писульок!* [11, с. 8], де застосовано граматичну і лексичну заміну; *«Barking», said Uncle Vernon, «howling mad, the lot of them. You'll see»* [22, р. 23]. – *Нісенітниця!* – *обурився дядько Вернон. – Повне ідіотство! Вони всі там такі!* [10, с. 24] з конкретизацією і розбивкою речення та *«Typical», said Harry darkly* [23, р. 45]. – *Як завжди, – похмуро буркнув Гаррі* [11, с. 47] з використанням аналогу.

При цьому було встановлено, що при перекладі називних речень на позначення невдоволення одним із найуживаніших способів є граматична заміна: *«LIAR!» Harry shouted suddenly* [22, р. 237]. – **БРЕШЕШ!** – *зненацька вигукнув Гаррі* [10, с. 238]; *«Third time this week!» he roared across the table* [22, р. 1]. – *Уже втретє на цьому тижні!* – *горлав він за столом* [11, с. 2]; *Dead!* [23, р. 110] – *Померла?* [3, с. 111]; *Impossible, my dear boy!* [22, р. 145] – *Ну, це вже чи не занадто, мій любий!* [10, с. 147]; *Your native language of... the Bible* [16]. – *[мовою] можна читати Біблію* [16].

Результати аналізу показали, що в перекладах досліджуваних висловлювань, виражених номінативними реченнями, зустрічається також лексична заміна, як у наступних прикладах: *«How perfectly dreadful!», said Susan as they at last came back in despair* [23, р. 23]. – *Який жах!* – *вимовила Сюзан, коли вони у повній безнадії нарешті повернулися до хатки* [8, с. 24], та дослівний переклад: *«You!» said Ron furiously* [22, р. 78]. – *Ти!* – *люто засичав Рон* [10, с. 80]; – *Oh, that is nonsense!* [22, р. 20] – *Але ж це безглуздя!* [2, с. 21]; *Australia!* [23, р. 34] – *Австралія?* [2, р. 35]; – *Rubbish, Pickering* [16]. – *Пікерінг, це неправда* [16].

Аналіз текстових фрагментів дозволив також виявити, що найвищий рівень емоційно-прагматичного потенціалу невдоволення передається вигуками, наприклад: *«Ah, shut up, Dursley, yeh great prune», said the giant* [23, р. 36]. – *Дурслі, ти б си помовчав, старий придурку!* – *мовив на те велетень* [10, с. 36]; *Oh! It always is nearly seven* [22, р. 22]. – *У тебе вічно майже сьома!* [2, с. 23]; *Ah! Can't you see that my heart is breaking?* [23, р. 92] – *Хіба ви не бачите, що в мене серце крається?* [13, с. 93]. Наведені приклади наочно свідчать, що в українському пере-

кладі вигуки часто опускаються або втрачають свою фонетичну форму, а смислове навантаження передається шляхом підсилення лексичного значення слова та розділовими знаками.

Водночас, нами було зафіксовано достатньо прикладів збереження вигуком своєї фонетичної форми в українському перекладі, що слугує односторонньому відтворенню емоційного стану мовця при вираженні невдоволення: *«Shhh!» hissed Professor McGonagall* [22, р. 12]. – *Тссс! – зашуміла професорка Макґонґел* [10, с. 13]; *Oh! I am not really wicked at all, cousin Cecily* [23, р. 27]. – *Ой ні, я нітрохи не безпутний, кузино Сесілі* [2, с. 28]; – *Oh, don't say that* [22, р. 34]. – *Ой не кажіть!* [2, с. 35]; *Oh, no. This is the girl I jotted down last night* [16]. – *О ні, це та дівка, яку я записав учора ввечері* [15]. Подекуди нами було зареєстровано випадки перекладу вигуку, що передає невдоволення персонажа, за допомогою аналога: *Alas! Ear wax!* [22, р. 242] – *Фу! Сірка з вуха!* [10, с. 243]; *Bother! Well, go long with you* [22, р. 45]. – *Що ти скажеш! Ну гаразд, нехай* [13, с. 46]; *Good heavens, no!* [23, р. 67] – *Ні за що!* [13, с. 68] або еквівалента: *Dear me!* [23, р. 66] – *Боже!* [13, с. 67]; *My God!* [18, р. 67] – *... О Господи!* [13, с. 68]; *God!* [22, р. 67] – *О Боже!* [13, с. 68].

Дослідження показало, що діалогічне мовлення, в якому реалізується невдоволення, вирізняється наповненням **односкладними неповними реченнями** [7, с. 83], наприклад: *«Sorry», he grunted, as the tiny old man stumbled and almost fell* [23, р. 2]. – *Перепрошую, – буркнув він маленькому старому чоловічкові, який заточився й мало не впав* [10, с. 2] з граматичною заміною при перекладі на українську мову; *«No», she said sharply* [23, р. 4]. – *Ні, – гостро відповіла вона* [10, с. 4] з використанням еквіваленту; *«So?» snapped Mrs. Dursley* [23, р. 7]. – *Ну то й що? – відрубала місіс Дурслі* [10, с. 8] з аналогом в українському відповіднику.

Прагнення до максимальної змістової і структурної близькості перекладу до оригіналу призводить до того, що еквівалентними виявляються не лише тексти, що об'єднуються у процесі перекладу, але й окремі висловлювання в цих текстах, не тільки відповідні висловлювання, а й їхні складові одиниці, як, наприклад, **сленгові слова** [7, с. 99]. Переклад сленгізмів найчастіше здійснюється за допомогою еквівалентних відповідників, стилістично нейтральних варіантів чи просторіччя [15, с. 134].

Сленг є невід'ємною частиною вираження невдоволення представниками різних соціокультурних рівнів, особливо низького та середнього. При перекладі сленгу найчастотнішим є використання еквівалентних відповідників за наявності їх в мові перекладу. Прикладами перекладу сленгових одиниць за допомогою еквівалентних відповідників можуть слугувати: *budge up* – *посунутися*, *rip* – *слинько*, *tyke* – *шибеник*, *impr* – *бісеня*. При відсутності еквівалентних відповідників перекладачі послуговуються просторіччями, які додають висловлюванню невдоволенню необхідного емоційного забарвлення: *lump* – *бовдур*, *prune* – *придурок*, *staring great stuck pig* – *кабанюга лупоокий*.

При перекладі таких сленгізмів досить часто вдаються і до функціональних аналогів або ва-

ріантних відповідників, за рахунок чого у тексті перекладу створюється інший образ, але такого самого стилістичного навантаження [8, с. 17], наприклад: *I can lick you!* [21, р. 10] – *Вибити тобі бубну?* [8, с. 11]; *to steal sheep – вливатися слізьми; by jingoes!* [21, р. 15] – *побий мене грім!* [12, с. 16]; *You're losing it!* [21, р. 34] – *Ти також чокнувся!* [10, с. 35]; *geetiny* [21, р. 18] – *ах ти ж чорт* [12, с. 19].

Отже, переклад сленгізмів у висловлюваннях-невдоволеннях вимагає використання національно-специфічних відповідників, уникання змішування американського й британського варіантів сленгу, підбір релевантного за емоційно-оцінним навантаженням відповідника.

Висновки і пропозиції. Узагальнення результатів аналізу особливостей перекладу висловлювань-невдоволень, актуалізованих в англомовних художніх текстах, показало, що, вони набувають різних ступенів емотивності шляхом комплекс-

сної взаємодії засобів фонетико-морфологічного, лексичного і синтаксичного рівнів мови. Серед найбільш рекурентних засобів передачі невдоволення зареєстровано еліпс підмета і дієсловозв'язки, різні види повторів, номінативні речення, вигуки, односкладні неповні та безособові синтаксичні конструкції, сленгізми. Встановлено, що коректне відтворення синтаксичних емотивних фігур у тексті перекладу забезпечує точну передачу емоційно-прагматичного потенціалу висловлювання-невдоволення.

До перспективних напрямів подальшого наукового пошуку в галузі перекладу емотивних конструкцій доцільно віднести питання встановлення спільних і відмінних ознак у вираженні невдоволення представниками різних соціокультурних рівнів та їхнє відтворення в перекладі, а також переклад мовних засобів на позначення невербальної некооперативної комунікації (невдоволення, незгода, відмова тощо).

Список літератури:

1. Арнольд И. В. Интерпретация художественного текста: типы выдвигения и проблемы экспрессивности / И. В. Арнольд // Экспрессивные средства английского языка. – Л.: Слово, 1975. – С. 11-20.
2. Вайльд О. Портрет Доріана Грея: [пер. з англ. Р. Доценко]. – К.: Фоліо, 2017. – 400 с.
3. Вайльд О. Як важливо бути серйозним: [пер. з англ. Р. Доценко]. – К.: Знання, 2014. – 222 с.
4. Діккенс Ч. Великі сподівання: [пер. з англ. Р. Доценко]. – К.: Веселка, 1986. – 480 с.
5. Зорівчак Р. П. Про підготовку перекладачів для України ХХІ ст. / Р. П. Зорівчак // Сучасна лінгвістика. – 2005. – № 7. – С. 15-17.
6. Комиссаров В. Н. Теория перевода (лингвистические аспекты): Учеб. для ин-тов и фак. иностр. яз. / В. Н. Комиссаров – М.: Высш. шк., 1990. – 253 с.
7. Коптілов В. В. Теорія і практика перекладу / В. В. Коптілов. – К.: Вища школа, Вид-во при Київському університеті, 2001. – 166 с.
8. Льюїс К. С. Хроніки Нарнії: Лев, чаклунка і стара шафа: [пер. з англ. І. Гльїн та О. Кальниченко]. – Харків: Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля», 2017. – 212 с.
9. Рецкер Я. И. Теория перевода и переводческая практика / Я. И. Рецкер. – Харьков: Лингво, 2001. – 216 с.
10. Ролінг Дж. К. Гаррі Поттер і таємна кімната: [пер. з англ. В. Морозов за ред. П. Таращука та І. Малковича]. – К.: А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2004. – 352 с.
11. Ролінг Дж. К. Гаррі Поттер і філософський камінь: [пер. з англ. В. Морозов за ред. П. Таращука та І. Малковича]. – К.: А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2002. – 320 с.
12. Твен М. Пригоди Тома Сойєра: [пер. з англ. В. Митрофанов]. – К.: Веселка, 1990. – 274 с.
13. Федорів Я. Р. Соціокультурні аспекти просодичної організації висловлювань-невдоволень (Експериментально-фонетичне дослідження на матеріалі англійського мовлення): Дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04. – К., 2000. – 248 с.
14. Федоров А. В. Основы общей теории перевода (лингвистические проблемы) / А. В. Федоров. – М.: Филология три; СПб.: Филология фак. СПбГУ, 2002. – 418 с.
15. Шаховский В. И. Лингвистическая теория эмоций: [монография] / В. И. Шаховский. – М.: Гнозис, 2008. – 416 с.
16. Cukor G. My Fair Lady [Електронний ресурс] // United States: Warner Bros. – 1964. – Режим доступу до ресурсу: <https://fmovies.is/film/my-fair-lady.104q/lyn26z>
17. Dickens C. Great Expectations / Charles Dickens. – Harper Collins Publishers, Collins Classics, 2010. – 464 p.
18. Lewis C. S. The Lion, the Witch and the Wardrobe / Clive Staples Lewis. – Harper Collins Publishers, 2001. – 208 p.
19. Rowling J. K. Harry Potter and the Chamber of Secrets / Joanne Rowling. – Bloomsbury, 2014. – 360 p.
20. Rowling J. K. Harry Potter and the Philosopher's Stone / Joanne Rowling. – Bloomsbury, 2014. – 342 p.
21. Twain M. The Adventures of Tom Sawyer / Mark Twain. – Harper Collins Publishers, Collins Classics, 2011. – 272 p.
22. Wilde O. The Importance of Being Earnest / Oscar Wilde. – Знання, English Library, 2014. – 222 p.
23. Wilde O. The Picture of Dorian Gray / Oscar Wilde. – Знання, 2015. – 283 p.

Тараненко Л.И., Горбачук О.И.

Национальный технический университет Украины
«Киевский политехнический институт имени Игоря Сикорского»

СПЕЦИФИКА ПЕРЕВОДА ЭМОТИВНЫХ КОНСТРУКЦИЙ, ОБОЗНАЧАЮЩИХ НЕДОВОЛЬСТВО (НА МАТЕРИАЛЕ АНГЛОЯЗЫЧНОЙ ХУДОЖЕСТВЕННОЙ ПРОЗЫ)

Аннотация

Статья посвящена исследованию особенностей языкового выражения недовольства в английской диалогической речи на материале художественных произведений, а также выявлению закономерностей их перевода на украинский язык. Рассмотрены специфика и инвентарь эмотивных конструкций, обозначающих недовольство, а именно: эллипсы подлежащего, глагола-связки, сказуемого, подлежащего и вспомогательного глагола; эксплицитные и имплицитные повторы; номинативные и односоставные предложения; употребление междометий и сленгизмов, на основе которых по результатам переводческого анализа определены характерные для них способы переводческих трансформаций.

Ключевые слова: эмотивность, недовольство, эмотивные конструкции, языковые средства, переводческие трансформации.

Taranenko L.I., Horbachuk O.I.

National Technical University of Ukraine
«Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute»

SPECIFICITY OF TRANSLATING THE EMOTIVE STRUCTURES CONVEYING DISSATISFACTION (BASED ON ENGLISH FICTION)

Summary

The research focuses on the study of lingual expression of dissatisfaction utterances in the English dialogical speech based on fiction literature as well as defining the regularities of their translation into Ukrainian. The article outlines the specificities and inventory of emotive structures, conveying dissatisfaction, namely: the ellipses of subject, linking verb, predicate, subject and auxiliary verb; explicit and implicit repetition; nominative and one-member sentences; the use of interjections and slang. As a result of translation analysis the authors define typical ways of their translation into Ukrainian.

Keywords: emotivity, dissatisfaction, emotive structures, language means, translation transformations.